

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน : กรณีศึกษา สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านงาน และการตระหนักในคุณค่าของบทบาทสหภาพแรงงานที่มีผลต่อการเป็นสมาชิก เพื่อทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเป็นสมาชิก และนำผลการศึกษาเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและเผยแพร่บทบาทการดำเนินงานของสหภาพแรงงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 จากพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เฉพาะพนักงานในส่วนกลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี โดยไม่รวมถึงพนักงานที่ทำงานมีลักษณะ เป็นครั้งคราว เป็นการจร เป็นไปตามฤดูกาล เป็นงานตามโครงการ จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 90.6 ใช้แบบสอบถามที่ได้มีการทดสอบความเชื่อมั่นแล้วเป็นเครื่องมือส่วนสถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปร (Independent Test) และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกรณี 2 ประชากรที่เป็นอิสระจากกัน (t-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 44.8 ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 64.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 57.6 สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาประเภทมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยละ 26.8 และ 18.0 ตามลำดับ อยู่ในตำแหน่งวิทยากรและพนักงานวิชาชีพใกล้เคียงกัน ร้อยละ 36.0 และ 31.6 ตามลำดับ เป็นพนักงานระดับ 6-7 ร้อยละ 39.6 และระดับ 8 ขึ้นไป ร้อยละ 34.0 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ในช่วง 21-25 ปี ร้อยละ 31.2 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 30,001-50,000 บาท ร้อยละ 36.0 รองลงมาอยู่ในช่วง 50,001-70,000 บาท ร้อยละ 24.4

ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นสมาชิก สหภาพแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 เป็นสมาชิก โดยให้เหตุผลในการเป็นสมาชิกว่า สหภาพให้ความร่วมมือและรักษาผลประโยชน์ขององค์กร ร้อยละ 73.0 ส่วนผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก ให้เหตุผลว่าไม่เป็นสมาชิก เพราะไม่ชอบลักษณะการดำเนินงานของสหภาพแรงงาน ร้อยละ 44.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 96.9 ไม่มีตำแหน่งในสหภาพแรงงาน เป็นเพียงแค่สมาชิก เท่านั้น มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 35.8 รองลงมาเป็นสมาชิก มานาน 20 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 33.4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 223 คน หรือร้อยละ 89.2 เคยเข้าร่วมกิจกรรมของ สหภาพแรงงาน โดยร่วมชุมนุมคัดค้านมากที่สุด จำนวน 209 คน เป็นสมาชิก 145 คน ไม่เป็นสมาชิก 64 คน ส่วนอีก 27 คน ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสหภาพแรงงาน ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา มากที่สุด

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการตระหนักในคุณค่าของบทบาทสหภาพแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทการให้ความช่วยเหลือ ด้านสนับสนุนให้องค์กร นำระบบคุณธรรมมาใช้ในการสรรหาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.07) รองลงมาคือ ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีในกรณีที่ลูกจ้างไม่ได้รับความเป็นธรรม และให้ความช่วยเหลือ สมาชิก เมื่อประสบภัยพิบัติต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย = 2.02 เท่ากัน)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำ ด้านแสดงบทบาทของการเป็นผู้ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.32) รองลงมาคือ ใช้ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้งในการบริหารสหภาพ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนของกลุ่ม สหภาพ สังคม และการเมือง อย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 2.30 และ 2.27 ตามลำดับ)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการเงินของสหภาพ ด้านที่สมาชิก มีความเต็มใจส่ง เงินค่าบำรุงสม่าเสมอมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.32) รองลงมาคือ การเป็นสมาชิก เสีย ค่าบำรุงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น และสมาชิก สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายใช้สอยเงินทุนภายใน ของสหภาพได้ (ค่าเฉลี่ย = 1.94 และ 1.90 ตามลำดับ)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทการปกป้องสิทธิประโยชน์ ด้านมีนโยบายใน การปกป้อง กฟผ. ให้เป็นรัฐวิสาหกิจคงเดิมเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.62) รองลงมาคือ ต่อรองกับองค์กรเพื่อให้คงไว้ซึ่งสิทธิประโยชน์พึงมีพึงได้ตาม

กฎหมายกำหนด และตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อประโยชน์ขององค์กร (ค่าเฉลี่ย = 2.34 และ 2.16 ตามลำดับ)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทการปกป้องสิทธิประโยชน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.15) รองลงมาคือ บทบาทของผู้นำ บทบาทการให้ความช่วยเหลือ และการเงินของสหภาพ (ค่าเฉลี่ย = 2.12, 1.80 และ 1.70 ตามลำดับ)

ผลการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปร (Independent Test) สำหรับตัวแปรด้านบุคคลและด้านงานกับการเป็นสมาชิก

1. ผลการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปรสำหรับด้านบุคคลที่แตกต่างกัน ทำให้การเป็นสมาชิก แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 46 ปี ขึ้นไป เป็นสมาชิก มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 45 ปี ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปเป็นสมาชิก มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

2. ผลการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปรสำหรับด้านงานที่แตกต่างกัน ทำให้การเป็นสมาชิก แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งที่บรรจุวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นสมาชิก มากกว่ากลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งที่บรรจุวุฒิปริญญาตรี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการปฏิบัติงาน 1-7 เป็นสมาชิก มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการปฏิบัติงาน 8-10 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 22 ปีขึ้นไป เป็นสมาชิก มากกว่าที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่เกิน 21 ปี

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกรณี 2 ประชากรที่เป็นอิสระจากกันสำหรับการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นและไม่เป็นสมาชิก ต่อการตระหนักในคุณค่าของบทบาทสหภาพแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างตระหนักในคุณค่าของการเป็นสมาชิก เพราะ

1. ผู้นำมีความทะเยอทะยานในขอบเขตที่เหมาะสมต่อความมุ่งหวังที่จะดำรงตำแหน่งผู้นำสหภาพ
2. สมาชิก มีความเต็มใจส่งเงินค่าบำรุงสมาชิก
3. การเป็นสมาชิก เสียค่าบำรุงปีละ 1 ครั้ง

4. มีนโยบายในการปกป้อง กฟผ. ให้เป็นรัฐวิสาหกิจคงเดิม เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม
5. มีการต่อรองกับองค์กรเพื่อให้คงไว้ซึ่งสิทธิประโยชน์พึงมีพึงได้ตามกฎหมายกำหนด
6. มีการเรียกร้องการปรับระดับตำแหน่งพนักงานขึ้นไหลได้โดยอัตโนมัติและตามข้อกำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ได้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้พนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยตระหนักในคุณค่าของบทบาทสหภาพแรงงาน และตัดสินใจเป็นสมาชิกฯ ดังนี้

กรรมการบริหารสหภาพแรงงาน

1. ควรศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของระบบสหภาพแรงงาน โดยศึกษาจากต่างประเทศที่มีความเป็นสากล และสหภาพแรงงานอื่น ๆ ในประเทศทั้งในภาคเอกชน และในกิจการรัฐวิสาหกิจเหมือนกัน เพื่อให้เห็นความแตกต่าง โดยนำข้อดีข้อเสียมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม และเพื่อการบริหารงานที่มีศักยภาพและเป็นประโยชน์กับสหภาพแรงงานอย่างแท้จริง

2. ควรสนใจความเคลื่อนไหวของสถานการณ์รอบด้านตลอดเวลา เป็นผู้รอบรู้ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อให้รู้เท่าทันและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์นั้น ๆ ได้ โดยใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการทำงาน ยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดรับข่าวสารและความคิดเห็นอยู่เสมอ เพื่อให้มีภาพลักษณ์ที่เป็นสากล เป็นที่ยอมรับของส่วนรวม รวมทั้งเป็นผลต่อจิตวิญญามวลชนใน การที่จะทำใ้บุคคลอื่นเห็นคุณค่าของกลุ่มคนที่ร่วมตัวทำงานเพื่อสังคม และเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสรรค์การมีส่วนร่วมของคนในชาติ อันเป็นหลักสำคัญของสังคมประชาธิปไตย

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

- 3.1 ผลงานของสหภาพแรงงานในด้านต่าง ๆ ควรเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เช่น ลักษณะการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม กรรมการบริหาร เป็นต้น โดยอาจจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) การจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับสหภาพแรงงาน การผลิตวารสารเพื่อเผยแพร่แก่สมาชิกฯ ทั่วประเทศ

3.2 การรณรงค์เพื่อให้ได้สมาชิก เพิ่มสหภาพควรมีการรณรงค์ที่เจาะกลุ่มแรงงานใหม่ และพนักงานรุ่นใหม่ รวมทั้งพนักงานทั่วไปที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหภาพ เพื่อให้เข้าใจและรับรู้ถึงประโยชน์ของการเป็นสมาชิก เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อสังคม (ทั้งนี้เพราะผู้ที่เป็นสมาชิก ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นเก่าที่มีอายุ 22 ปีขึ้นไป)

4. ควรพัฒนาระบบความช่วยเหลือสมาชิก ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น แสดงบทบาทที่ชัดเจนและทั่วถึง หรือดำเนินการด้วยความรวดเร็วเพื่อสมาชิก ให้เกิดความพึงพอใจ

5. ควรมีส่วนในการผลักดันให้ฝ่ายทรัพยากรบุคคลนำระบบคุณธรรมมาใช้ในการสรรหาบุคลากร

สมาชิก สหภาพแรงงาน

1. ควรมีความตื่นตัวและศึกษาถึงสิทธิและหน้าที่ใด ๆ ที่สมาชิก พึงมี เช่น เสนอความคิดเห็น รับสวัสดิการที่จัดขึ้น ยื่นข้อร้องทุกข์ และตรวจสอบสหภาพแรงงาน เป็นต้น เพื่อจะได้ไม่เสียสิทธิที่สมาชิก พึงมีพึงได้

2. ควรกระตุ้นให้สหภาพแรงงานชี้แจงผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ให้สมาชิก ได้ทราบอย่างทั่วถึง เช่น ในแต่ละปีสหภาพแรงงานดำเนินงานในเรื่องใดบ้าง หรือรายงานผลการไปดูงานในแต่ละครั้ง เพื่อให้สมาชิก รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพแรงงานและทำให้สมาชิก อายากมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหภาพแรงงานมากขึ้น

3. ควรเสนอให้มีการประเมินผลการทำงานของสหภาพแรงงาน เพื่อถ่วงดุลอำนาจ ให้การทำงานมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสร้างความศรัทธาต่อสมาชิก และประโยชน์สูงสุดทั้งต่อสหภาพแรงงาน องค์กรและสมาชิก

ผู้นำ

1. ควรแสดงบทบาทของการเป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อสร้างศรัทธาให้แก่สมาชิก และอำนวยความสะดวกต่อการทำงานที่ง่ายขึ้น

2. ควรใช้หลักคุณธรรมเป็นที่ตั้งในการบริหารงาน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และมีความรับผิดชอบต่อ

3. ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน กลุ่มสหภาพแรงงานด้วยกัน สังคมและการเมืองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ มีความกว้างไกล และนำประโยชน์ที่ได้มาปรับใช้กับสหภาพแรงงานของตน

4. ควรมีความเป็นนักสหภาพที่ดี คือ ยึดมั่นกับการใช้ระบอบประชาธิปไตย และหาทางให้ลูกจ้างที่ไม่เป็นสมาชิก เข้าเป็นสมาชิก เพิ่มขึ้น เป็นต้น เพื่อคงไว้ซึ่งบทบาทของนักสหภาพ และความเป็นสหภาพแรงงานที่มีมาตรฐานต่อไป

5. ควรทำงานโดยปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารขององค์กร เพื่อรักษาความเป็นกลางและให้พนักงานมีความศรัทธาในตัวผู้นำและสหภาพ แรงงาน

พนักงาน (โดยเฉพาะผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก สหภาพแรงงาน)

ควรศึกษาและเปิดใจรับสหภาพแรงงาน แม้ไม่ต้องการเป็นสมาชิก แต่ก็สามารถศึกษาถึงที่มาและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และได้รับรู้สิทธิที่ผู้เป็นสมาชิก พึงได้รับ เปรียบเทียบผลดีผลเสียของการเป็นสมาชิก และนำมาพิจารณาตัดสินใจ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพื่อจะไม่ได้เป็นผู้สูญเสียโอกาสในสิทธินั้น ๆ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสหภาพแรงงานในกิจการประเภทอื่น ทั้งในภาคเอกชนและกิจการรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ เพื่อได้ทราบว่าในองค์กรที่ต่างกัน จะได้ผลการศึกษาที่แตกต่างและมีความหลากหลายหรือไม่ และสามารถนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละองค์กรต่อไป

2. ควรศึกษาว่าสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีความเปลี่ยนแปลงมีผลต่อการเป็นสมาชิก หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้จะทราบว่านอกจากปัจจัยคงที่ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยดำเนินงานแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอกอย่างไร และเห็นว่ามีผลกระทบต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างหรือไม่